

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EMPLEO
Y SEGURIDAD SOCIAL

SECRETARÍA DE ESTADO
DE LA SEGURIDAD SOCIAL

DIRECCIÓN GENERAL
DE ORDENACIÓN
DE LA SEGURIDAD SOCIAL

INSTITUTO NACIONAL
DE SEGURIDAD E HIGIENE
EN EL TRABAJO

Manual básico de Prevención de Riscos Laborais

SECTOR AGRARIO

Diseño e realización:
HT Publicidad, Grupo Tafalla
www.htgrupotafalla.com

Presentación

As institucións competentes en materia de seguridade e saúde no traballo, entre as que se atopa o Instituto Nacional de Seguridade e Hixiene no Traballo (INSHT), asumiron, entre os seus obxectivos principais, o impulso e a consolidación da cultura preventiva na sociedade española.

A integración da seguridade e saúde no traballo na educación é unha necesidade prioritaria para poder asentar unha auténtica cultura preventiva. É preciso tomar conciencia de que a prevención non comeza no ámbito laboral senón nas etapas anteriores, nomeadamente no sistema educativo.

A integración da formación en prevención de riscos nas diferentes etapas do sistema educativo, e en particular no nivel profesional regulado, é clave e require dun apoio e asistencia especiais de cara a conseguir profesionais cunha formación que, ademais de garantir a calidade do seu traballo, lles permita realizalo coas máximas garantías de seguridade.

Por todo isto, unha liña de actuación moi importante do Plan de Acción 2015-2016, no marco da Estratexia Española de Seguridade e Saúde no Traballo 2015-2020, consiste en consolidar a integración da formación en prevención de riscos laborais nas diferentes etapas do sistema educativo.

Desta liña de actuación derívase a elaboración de 26 manuais divulgativos, un por cada familia profesional, cuxa misión fundamental é a de axudar o profesorado de formación profesional no seu labor de concienciación e sensibilización na materia de prevención de riscos laborais aos seus alumnos, futuros traballadores e empresarios da nosa sociedade.

Dado que van dirixidos a este colectivo, preténdese que os manuais sexan eminentemente prácticos e atractivos. Cada un deles contempla os riscos máis característicos da familia profesional en cuestión e as medidas preventivas máis importantes que se deben poñer en práctica para a súa prevención.

O obxectivo que se persegue con estes manuais é que os alumnos, traballadores do futuro, incorporen de xeito natural a prevención á súa actividade diaria.

Neste contexto, queremos remarcar que para sensibilizar e garantir unha adecuada aplicación da prevención en riscos laborais nas empresas é importante avanzar na mellora da calidade da formación, e fomentar a actualización e adecuación dos programas e contidos formativos á realidade do contorno.

María Dolores Limón Tamés

Directora do INSHT

Sector agrario

No sector agrario os traballadores desenvolven diversas tarefas que poden supor importantes riscos para a saúde. Estes riscos vense afectados pola temporalidade laboral do sector e o emprego de diferentes máquinas, ferramentas e produtos.

Os riscos máis comúns do sector agrario son os de envorcadura e atropelo con vehículos agrícolas e atrapamentos ou cortes con partes móbiles dos equipos de traballo. Os brazos e as mans son as partes máis lesionadas.

Neste sector agrúpanse os traballadores de empresas dedicadas ás seguintes actividades:

- Explotacións agrarias
- Explotacións gandeiras
- Explotacións agropecuarias
- Traballos forestais e silvícolas
- Xardinería

Os traballadores expostos son, entre outros:

- Agricultores
- Gandeiros
- Horticultores
- Fruticultores
- Aplicadores de produtos fitosanitarios
- Tractoristas
- Xardineiros e motoserristas

Os principais equipos empregados con riscos asociados son os seguintes:

- Vehículos agrícolas e remolques: tractores, colleitadoras etc.
- Máquinas e equipos agrícolas: segadoras, remolques, sachos, pás, picos etc.
- Máquinas e equipos gandeiros: picadoras de palla, volteadoras de compost etc.
- Máquinas e equipos de traballos forestais: motoserras etc.
- Equipos auxiliares en xardinería: rozadoiras, cortacéspedes, tesoiras de poda etc.

O presente manual recolle os riscos e medidas de prevención tanto xerais como específicas máis relevantes asociados a este sector dunha maneira orientativa. Sempre se deben seguir as medidas preventivas previstas na planificación preventiva e nas instrucións do empresario.

O seu obxectivo é axudarche a tomar as medidas adecuadas para realizares o traballo dunha maneira segura.

Riscos laborais no sector agrario

RISCOS DE SEGURIDADE

- Risco de accidente de tráfico
- Risco de atropelo ou esmagamento
- Risco de envorcadura
- Riscos de caída de persoas
 - Caída ao mesmo nivel
 - Caída a distinto nivel
- Risco de golpes e choques
- Risco de atrapamento
- Risco de proxección de partículas
- Risco de corte
- Riscos de caída de obxectos por desprendemento
- Risco eléctrico
- Risco de incendio
- Risco de explosión
- Risco de asfixia
- Risco de mordedura por animais
- Riscos de contacto
 - Contacto con substancias químicas
 - Contacto térmico (queimaduras)

RISCOS HIXIÉNICOS

- Exposición a substancias tóxicas ou irritantes
- Exposición a axentes biolóxicos
- Exposición ao ruído
- Exposición ás vibracións
- Exposición a condicións ambientais

RISCOS ERGONÓMICOS

- Manipulación manual de cargas
- Forzas e movementos repetitivos

RISCOS PSICOSOCIAIS

**Riscos e
Medidas Preventivas**

Riscos de seguridade

RISCO DE ACCIDENTE DE TRÁFICO

Para evitar o risco de accidente durante o desprazamento entre leiras debes, respectar unhas normas básicas de circulación.

- Cando conduzas tractores agrícolas traba os dous pedais de freo para que o movemento sexa solidario e freen os dous laterais do vehículo ao mesmo tempo.
- Ten todos os espellos e retrovisores colocados de forma regulamentaria.
- Realiza un mantemento exhaustivo do vehículo agrícola.
- Conduce con prudencia e utiliza o cinto de seguridade.
- Evita as vías con moito tráfico.

RISCO DE ATROPELO OU ESMAGAMENTO

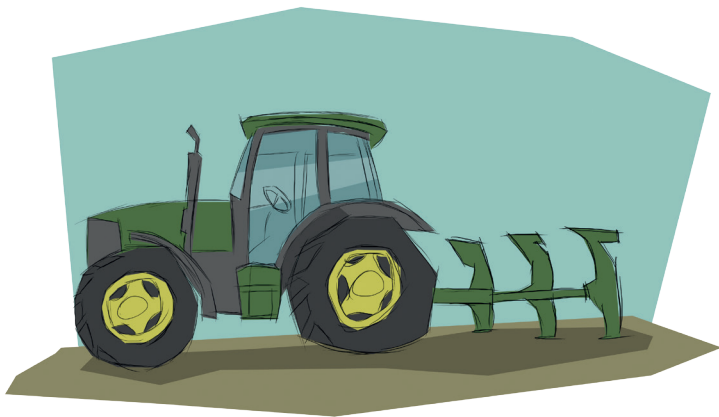
O risco de atropelo ou esmagamento con vehículos ou maquinaria agrícola pode ser mortal. Debes ter en conta unha serie de medidas preventivas como condutor e como viandante.

- Non te sitúes detrás da maquinaria. Colócate sempre diante de forma oblicua e de maneira visíbel.
- Conduce de maneira prudente usando o cinto e coas portas do vehículo pechadas para evitar unha saída do habitáculo que poida derivar nun atropelo polo propio vehículo.
- Verifica as luces e indicacións dos vehículos, como o son de marcha atrás e o rotativo.
- Sinaliza o remolque coas luces indicadoras e os sinais reflectores.
- Revisa periodicamente os órganos fundamentais dos vehículos (dirección, freos, embrague etc.).
- Antes de iniciar calquera manobra, sinala adecuadamente.
- Comproba, co vehículo parado, que non haxa ninguén na zona onde se vai traballar.

RISCO DE ENVORCADURA

Se non se fai un uso adecuado tanto de tractores como de colleitadoras ou outro tipo de máquinas agrícolas, pódese aumentar a probabilidade de risco de envorcadura.

- Utiliza a máxima anchura de vía posíbel entre rodas.
- Baixa o centro de gravidade: contrapesos, enganches de apeiros o máis baixos posíbel.
- Adapta a velocidade do vehículo ao tipo e ao estado da vía.
- Utiliza a velocidade máis curta nos descensos.

TRACTORES, COLLEITADORAS ETC.

- Circula por terreos con pendentes pequenas.
- Extrema a precaución no acoplamento de apeiros: usa o punto de enganche do apeiro máis baixo posíbel e lastra o eixo dianteiro.
- Os vehículos deben ter instalada unha estrutura de protección antienvorcadura (ROPS).

Riscos de seguridade

As caídas poden producirse ao mesmo ou a distinto nivel. Presta especial atención á operación de subida e baixada dos vehículos agrícolas.

CAÍDA AO MESMO NIVEL

- Para evitar tropezóns, mantén a orde e a limpeza nas zonas de traballo.
- Limpa derramamentos ou goteos de líquidos de maneira inmediata.
- Retira as ferramentas, apeiros ou outros elementos que non se estean usando e impidan o paso.
- Ten coidado de non dificultar a visión ao transportar cargas dun sitio a outro.
- Non corras, camiña amodo.
- Usa calzado con sola antiesvarante.

CAÍDA A DISTINTO NIVEL

- Usa os estribos, escadas e agarradoiras para subir e baixar dos tractores, colleitadoras, sementadoras e demais maquinaria.
- Non transportes persoas nos vehículos agrícolas nin nos remolques, excepto nos postos deseñados para tal efecto polo fabricante.
- Non subas sobre os arados, escardadores ou gradas cando sexa necesario imprimirlles máis peso.

ACCESO A VEHÍCULOS AGRÍCOLAS

- Sube e baixa co vehículo totalmente parado.
- Baixa do vehículo con tres extremidades firmemente colocadas.
- Limpa os chanzos e as solas do calzado de lama ou calquera outro elemento que poida favorecer unha caída.

RISCO DE GOLPES E CHOQUES

No agro o risco pode producirse en zonas con material almacenado, nas proximidades de máquinas ou equipos de traballo, obxectos desprendidos como pólas ou incluso animais do contorno.

- Mantén as zonas de paso despexadas e perfectamente iluminadas.
- O centro de traballo debe manterse limpo e ordenado.
- Evita distraccións e présas, especialmente cando esteas cerca das máquinas.
- Se estás cerca dos animais, procura realizar movementos suaves que non os asusten para evitar que che poidan dar unha couce.

Riscos de seguridade

RISCO DE ATRAPAMENTO

No uso de máquinas agrícolas, como tractores, colleitadoras ou sementadoras, debes ter en conta que hai multitude de elementos móbiles como poleas, engrenaxes ou transmisións.

- Sigue as normas de seguridade indicadas polo fabricante en cada unha das máquinas.
- Non manipules os resgardos nin os dispositivos de seguridade das máquinas.
- Visualiza se existe dispositivo de parada de emerxencia que permita parar a máquina en caso de emerxencia.
- Non realices operacións de mantemento sen ter a máquina parada.
- Emprega os equipos de protección individual, con marcado CE, que sexan necesarios en cada operación.
- Leva roupa de traballo axustada ao corpo, e evita o uso de pulseiras, cadeas ou outros obxectos que se poidan enganchar nas máquinas.

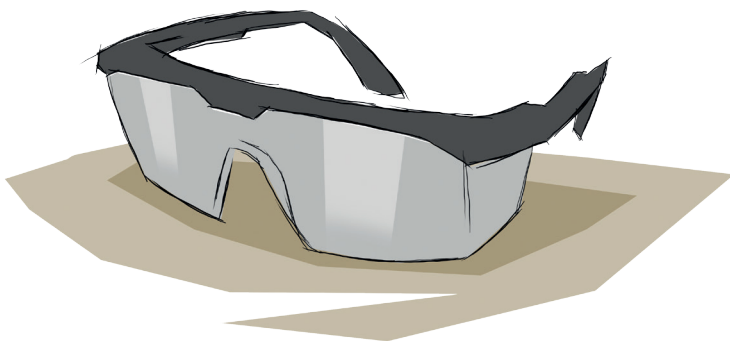
TRACTORES, COLLEITADORAS, SEMENTADORAS ETC.

- Extrema a precaución con poleas, engrenaxes e transmisións ao descuberto de tractores, colleitadoras, sementadoras etc.
- Non pases por riba do eixo de transmisión do tractor cando estea en funcionamento.
- Non desatasques as distribuidoras de fertilizante ou de gran mentres estean funcionando.
- Cando enganches apeiros, non te sitúes entre o tractor e o apeiro. O tractor debe estar parado e co freo posto.
- Unha vez conectada a toma de forza do tractor, non debe haber ninguén cerca da zona. Dispón e mantén as proteccións en bo estado.

RISCO DE PROXECCIÓN DE PARTÍCULAS

Non esquezas que os ollos son moi sensíbeis á proxección de partículas e que as repercusións son importantes. Para evitar o risco, extrema as precaucións na proximidade das máquinas e no uso de equipos.

- Non retires as proteccións dos equipos.
- Usa equipos de protección individual con marcado CE, como lentes de seguridade.
- Non te sitúes na parte traseira das máquinas agrícolas.
- Evita os traballos nos días de vento.

Riscos de seguridade

RISCO DE CORTE

Utiliza con precaución e evita distraccións no uso de calquera maquinaria que se utilice para a operación de corte como fresadoras, recolectoras, sementadoras etc.

- Utiliza as máquinas con acordo coas instrucións do fabricante e só naqueles traballos para os que foron deseñadas.
- Usa os equipos de protección individual, con marcado CE, que sexan necesarios en cada operación.
- Non realices operacións de regulación, mantemento ou reparacións cos equipos en marcha ou cando non fose previsto polo fabricante.

FRESADORAS, RECOLECTORAS, SEMENTADORAS ETC.

- Non introduzas as mans nas máquinas en funcionamento para intentar desatascalas.

RISCO DE CAÍDA DE OBXECTOS

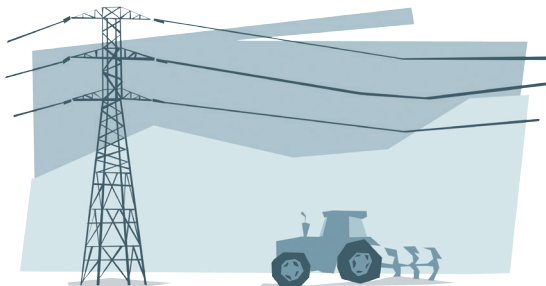
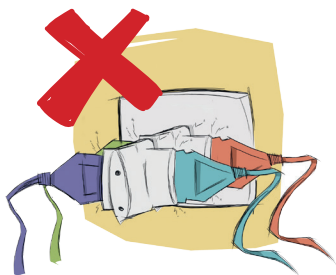
Os obxectos que poden caer son fundamentalmente apeiros e materiais almacenados.

- Non amorees material pesado de maneira insegura.
- Non te sitúes xunto a remolques cargados.
- Evita os desprendementos de apeiros e máquinas en reparación e entrega calzos e soportes ou elementos de suxección adecuados.

RISCO ELÉCTRICO

O risco eléctrico pode estar presente de moitas maneiras. Por este motivo, hai que extremar as precaucións durante o mantemento de vehículos agrícolas e durante os traballos realizados preto das liñas eléctricas.

- Evita o uso de ladróns en enchufes de corrente.
- Non circules co tractor en situacións de tormenta e non te protexas debaixo de árbores illadas ou cerca do tendido eléctrico.
- Mantén as distancias de seguridade ás liñas eléctricas cando circules coa maquinaria ou manipules obxectos de grande lonxitude (por exemplo, tubos de rega agrícola).

MANTEMENTO DE VEHÍCULOS AGRÍCOLAS

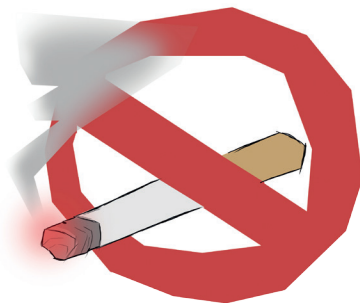
- Realiza as operacións de substitución de baterías sempre co vehículo parado. Desconecta o borne negativo en primeiro lugar e conéctao en último lugar.
- Revisa que os vehículos agrícolas dispoñan de dispositivo de descarga a terra da electricidade estática.

Riscos de seguridade

RISCO DE INCENDIO

En relación co risco de incendio débense ter en conta unha serie de medidas durante o uso dos vehículos, o mantemento dos equipos, as queimas de restos vexetais e a manipulación dos produtos inflamábeis empregados.

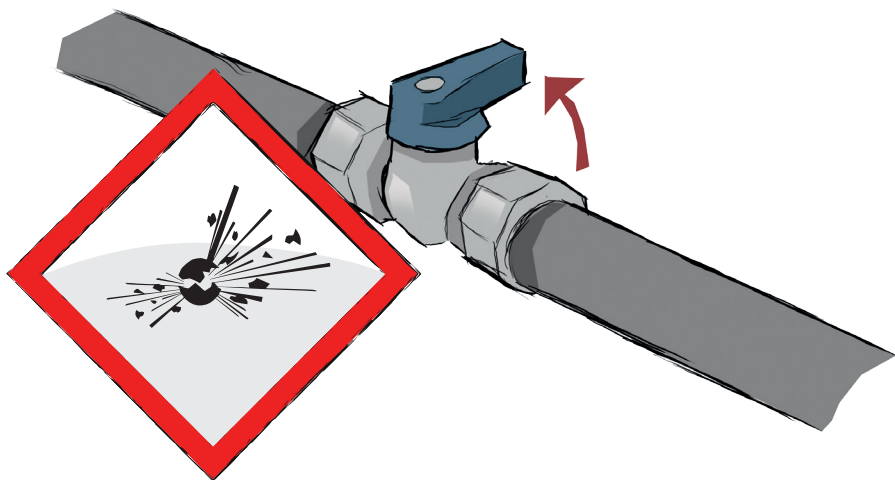
- Non deixes o tractor cerca de materiais inflamábeis.
- Unha vez finalizada a xornada de traballo, retira a máquina ata zonas labradas.
- Enche sempre o depósito de combustíbel co motor parado.
- Evita a vertedura accidental de combustíbel e lubricantes sobre as partes quentes das máquinas.
- Mantén os motores e os tubos de escape limpos de graxa, derramos de aceites e combustíbel.
- Limpa periodicamente de po, herba e restos vexetais as partes de fricción das máquinas.
- Fai as queimas segundo as precaucións establecidas.
- Evita queimar os restos de poda fóra de lugares adecuados.
- Coloca extintores de incendio adecuados á clase de lume, mantén correctamente os equipos contra incendios e realiza exercicios periódicos de evacuación simulada.
- Durante a repostaxe, mantén as luces e a radio apagadas, non fumes e non uses o teléfono móbil ou outros dispositivos electrónicos similares.

RISCO DE EXPLOSIÓN

Podemos atopar zonas con risco de explosión no interior dos silos de penso, onde se xeran atmosferas explosivas pola presenza de po de cereal, e nas zonas de manipulación e/ou almacenamento de produtos químicos empregados.

- Non accedas ao interior dos locais ou zonas clasificadas se non estás autorizado.
- Respecta as medidas relativas ao almacenamento e á manipulación recollidas nas fichas de datos de seguridade e nas etiquetas dos produtos utilizados.
- Se detectas algunha anomalía, comunícao.

Riscos de seguridade

RISCO DE ASFIXIA

O risco de asfixia pode darse principalmente no interior dos depósitos de esterco ou puríns. Debes extremar as precaucións e ter en conta unha serie de indicacións.

DEPÓSITOS DE ESTERCOS OU PURÍNS

- Nunca accedas só ao interior.
- Asegúrate de que o depósito está baleiro e de que estivo ventilándose polo menos durante 24 horas antes.
- Conta con vixilancia constante desde o exterior.
- Efectúa controis rigorosos de ventilación e análises continuas da atmosfera interior con equipos específicos de medición.
- Emprega equipos de protección individual con marcado CE e iluminación portátil de seguridade. Emprega un equipo autónomo de respiración se fose necesario.

RISCO DE MORDEDURA DE ANIMAIS

Trátase dun risco difícil de controlar. Porén, existen unha serie de recomendacións que poden diminuír a súa probabilidade.

- Manexa os animais con prudencia e ten en conta que o seu comportamento é impredicíbel. Extrema a precaución tras períodos de illamento, enfermidades ou feridas ou períodos de celo e posparto.
- Achégate aos animais de fronte, de maneira que non se vexan sorprendidos nin se sintan ameazados para evitar patadas ou couces.

Pódense dar riscos de contacto con substancias químicas como desinfectantes ou durante a manipulación de vacinas, e de contacto térmico ou queimaduras con fertilizantes secos.

CONTACTO CON SUBSTANCIAS QUÍMICAS

- Dispón e utiliza os equipos de protección individual con marcado CE, segundo as prescricións de uso e as fichas de datos de seguridade dos produtos.
- Cubre os cortes e feridas con vendaxes impermeables.
- Non manipules os produtos sen ter o carné de manipulador de produtos fitosanitarios expedido pola autoridade competente da comunidade autónoma.

DESINFECTANTES, VACINAS ETC.

- Garda os produtos nos seus envases orixinais e ordenados nos estantes.
- Almacena os produtos en locais especiais.

CONTACTO TÉRMICO (QUEIMADURAS)

- Sigue as instrucións do fabricante da máquina para non tocar por erro ningunha zona extremadamente quente.
- Evita o contacto coas partes quentes das máquinas en funcionamento.

QUEIMA DE RESTOS

- Non fagas queimas en presenza de ventos fortes.
- Sigue as precaucións establecidas na túa comunidade para unha queima ordenada e autorizada.

Riscos hixiénicos

As exposicións poden ser a axentes biolóxicos como fertilizantes, a substancias tóxicas ou irritantes como pesticidas, ao ruído ou vibracións de máquinas e/ou equipos agrícolas ou a temperaturas extremas ao tratarse dunha actividade ao aire libre.

EXPOSICIÓN A SUBSTANCIAS TÓXICAS OU IRRITANTES

- Evita a respiración de vapores orgánicos nocivos desprendidos no traballo.
- Non mestures produtos incompatíbeis que supoñan o desprendemento de gases nocivos.

PRODUTOS FITOSANITARIOS

- Sigue as instrucións do fabricante no uso de pesticidas en todas as súas modalidades (herbicida, fungicida, insecticida ou algunhas outras substancias empregadas para controlar pragas).
- Utiliza protección respiratoria, con marcado CE, adecuada a cada operación.

EXPOSICIÓN A AXENTES BIOLÓXICOS

- Realiza unha adecuada eliminación de restos.
- Non traballes con esterco situado preto de pozos ou cursos de auga potábel.
- Utiliza roupa adecuada de traballo e de uso exclusivo para a actividade.

FERTILIZANTES

- Non fertilices cando se esperen choivas fortes ou períodos de choiva importantes.
- Utiliza guantes e botas de cana alta, de goma ou outro material impermeábel na manipulación de fertilizantes naturais.

INFECCIÓN POR ENFERMIDADES

- Respecta as campañas de vacinación dos animais.
- Mantén as instalacións en condicións óptimas de hixiene e salubridade.

Riscos hixiénicos

EXPOSICIÓN AO RUÍDO

- Reduce o tempo de exposición mediante quendas de traballo.
- Leva contigo protectores auditivos e úsaos se é preciso, aínda que o seu uso non sexa obrigatorio.

EXPOSICIÓN ÁS VIBRACIÓNES

- Escolle vehículos e outros medios de transporte con baixa intensidade de vibración.
- Utiliza vehículos con asentos e pneumáticos antivibratorios.
- Intenta modificar o proceso na medida do posíbel e evita as ferramentas vibratorias.
- Revisa periodicamente as pezas e axústaas para evitar vibracións.

EXPOSICIÓN A CONDICIÓNS AMBIENTAIS

- Bebe auga con frecuencia.
- Prevé lugares adecuados para os descansos á sombra.
- Evita a exposición ao sol das partes do corpo descubertas.

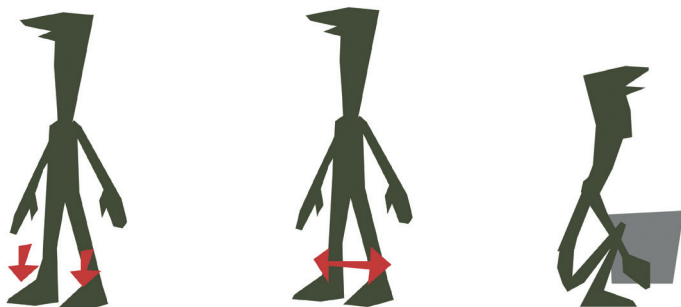

Riscos ergonómicos

Presta especial atención aos pasos que debes seguir para a manipulación manual de cargas e evita posturas forzadas e operacións repetitivas. Non realices movementos bruscos e forzados do corpo e procura cambiar de tarefa con frecuencia.

MANIPULACIÓN MANUAL DE CARGAS

- Evita a manipulación de cargas pesadas (de máis de 25 kg no caso dos homes e de máis de 15 kg no caso das mulleres).
- Manipula as cargas con axuda de medios auxiliares (carretillas, transpalés) ou con axuda doutras persoas sempre que sexa posíbel.
- Evita xirar o tronco mentres manipulas as cargas.
- Sitúa os obxectos que vas manipular á altura comprendida entre os xeonllos e os ombros.
- Ao realizar a manipulación de cargas manualmente, ten en conta os seguintes pasos a seguir:

PASOS QUE SE DEBEN SEGUIR

- 1.º Apoia os pés firmemente.
- 2.º Separa os pés lixeiramente.
- 3.º Dobra os cadrís e os xeonllos para coller a carga.

Riscos ergonómicos

4.º Levanta a carga coas costas rectas.

5.º Mantén a carga tan cerca do corpo como sexa posíbel.

FORZAS E MOVEMENTOS REPETITIVOS

- Dedicar un pequeno tempo a visualizar os medios de traballo para atopar a posición máis cómoda e útil.
- En operacións repetitivas, realiza pequenos descansos.
- Evita posturas forzadas que che supoñan un esforzo extraordinario.

Riscos psicosociais

Unha mala planificación das tarefas que debes realizar, o estrés xerado por unha reunión ou visita importante ou a presión á que podes estar sometido para cumprir os obxectivos marcados son varios exemplos deste risco. Se estas condicións son deficitarias, poden dar lugar a:

- Estrés
- Burnout
- Acoso psicolóxico no traballo (APT)
- Violencia:
 - Acoso sexual
 - Acoso discriminatorio
 - Violencia ocupacional externa (VOE)

Unha avaliación e valoración das condicións de traballo permitirá implantar medidas preventivas adaptadas que eviten a aparición de riscos psicosociais.

- Planifica o tempo e as tarefas que debes realizar de maneira ordenada, e intenta cumprilo estritamente.
- Se non tes moi claros os obxectivos que debes acadar no posto de traballo, fala co teu responsábel para que te dirixa a uns máis concretos e definidos. Isto axudarache a planificar as tarefas, acadar os obxectivos e conseguir así unha promoción ou valoración laboral.
- Solicita información e/ou formación cando vexas que a necesitas para desenvolver as túas tarefas.
- Relaciónate cos teus compañeiros e apóiate neles falando sobre calquera tema que che preocupe ou che cause unha situación de estrés ou incomodidade no teu posto de traballo, sexa xerada polo teu responsábel, un cliente ou outro compañeiro. Sobre todo se ves que a situación é límite (acoso ou violencia).
- Non prolongues de xeito habitual a xornada de traballo e, en caso inevitábel, compénsaa cun descanso adicional. Así conseguirás conciliar a vida familiar, persoal e laboral.
- Realiza pausas ou cambia de tarefa para evitar a monotonía do traballo.

Normativa

A continuación preséntase unha relación non exhaustiva de normativa xeral e específica en materia de prevención de riscos laborais que se pode consultar como complemento á información contida neste manual.

Normativa xeral

- Lei 31/1995, do 8 de novembro, de **prevención de riscos laborais**. BOE n.º 269 do 10/11/1995
- Real decreto 39/1997, do 17 de xaneiro, polo que se aproba o **Regulamento dos servizos de prevención**. BOE n.º 27 do 31/01/1997.

Normativa específica

- Real decreto 485/1997, do 14 de abril, polo que se establecen as disposicións mínimas en materia de **senalización de seguridade e saúde no traballo**. BOE n.º 97 do 23/04/1997
- Real decreto 486/1997, do 14 de abril, polo que se establecen as disposicións mínimas de seguridade e saúde nos **lugares de traballo**. BOE n.º 97 do 23/04/1997
- Real decreto 487/1997, do 14 de abril, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde relativas á **manipulación manual de cargas** que supoñan riscos, en particular dorsolumbares, para os traballadores. BOE n.º 97 do 23/04/1997
- Real decreto 488/1997, do 14 de abril, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde relativas ao traballo con equipos que inclúan **pantallas de visualización de datos**. BOE n.º 97 do 23/04/1997
- Real decreto 664/1997, do 12 de maio, sobre a protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a **axentes biolóxicos** durante o traballo. BOE n.º 124 do 24/05/1997
- Real decreto 665/1997, do 12 de maio, sobre a protección dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a **axentes canceríxenos** durante o traballo. BOE n.º 124 do 24/05/1997
- Real decreto 773/1997, do 30 de maio, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde relativas á utilización polos traballadores de **equipos de protección individual**. BOE n.º 140 do 12/06/1997

- Real decreto 1215/1997, do 18 de xullo, polo que se establecen as disposicións mínimas de seguridade e saúde para a utilización polos traballadores dos **equipos de traballo**. BOE n.º 188 do 07/08/1997
- Real decreto 1627/1997, do 24 de outubro, polo que se establecen disposicións mínimas de seguridade e saúde nas **obras de construción**. BOE n.º 256 do 25/10/1997
- Real decreto 374/2001, do 6 de abril, sobre a protección da saúde e seguridade dos traballadores contra os riscos relacionados cos **axentes químicos** durante o traballo. BOE n.º 104 do 1/05/2001
- Real decreto 614/2001, do 8 de xuño, sobre disposicións mínimas para a protección da saúde e seguridade dos traballadores fronte ao risco eléctrico. BOE n.º 148 do 21/06/2001
- Real decreto 681/2003, do 12 de xuño, sobre a protección da saúde e da seguridade dos traballadores expostos aos riscos derivados de atmosferas explosivas no lugar de traballo. BOE n.º 145 do 18/06/2003
- Real decreto 1311/2005, do 4 de novembro, sobre a protección da saúde e da seguridade dos traballadores fronte aos riscos derivados ou que poidan derivarse da **exposición a vibracións** mecánicas. BOE n.º 265 do 05/11/2005
- Real decreto 286/2006, do 10 de marzo, sobre a protección da saúde e seguridade dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición ao **ruído**. BOE n.º 60 do 11/03/2006
- Real decreto 396/2006, do 31 de marzo, polo que se establecen as disposicións mínimas de seguridade e saúde aplicables aos traballos con risco de exposición ao **amianto**. BOE n.º 86 do 11/04/2006
- Real decreto 486/2010, do 23 de abril, sobre a protección da saúde e seguridade dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a **radiacións ópticas** artificiais. BOE n.º 99 do 24/04/2010
- Real decreto 299/2016, do 22 de xullo, sobre a protección da saúde e seguridade dos traballadores contra os riscos relacionados coa exposición a **campos electromagnéticos**. BOE n.º 182 do 29/07/2016

Máis normativa dispoñíbel na web do INSHT:

<http://www.insht.es>

INSTITUTO NACIONAL
DE SEGURIDAD E HIGIENE
EN EL TRABAJO